

Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde
t.a.v. KNMvD-bestuur
Postbus 421
3990 GE Houten

Digitale brief: richtlijnen@knmvd.nl
Datum: 28 mei 2014
Betreft: KNMvD-richtlijn "*Streptococcus suis* bij gespeende biggen"

Geacht KNMvD-bestuur,

Op 9 april 2014 is de richtlijn "*Streptococcus suis* bij gespeende biggen" gepubliceerd met het doel die op 1 juli 2014 door het bestuur van de KNMvD vast te stellen. In uw rol als opdrachtgever voor het ontwikkelen van richtlijnen voor veterinair handelen verzoekt het CPD deze brief voorafgaand aan vaststelling in behandeling te nemen.

Deze brief is tot stand gekomen met inbreng van CPD-leden die actief zijn in de varkenssector en op een aanzienlijk deel van de varkensbedrijven veterinaire diensten verlenen.

Het CPD onderschrijft de noodzakelijkheid om uitermate terughoudend en zorgvuldig met antibiotica om te gaan. Het CPD accepteert de zorgen die in de Gezondheidsraad zijn uitgesproken¹ op het moment waarop bekend werd dat ESBL-dragende *E. coli* (en andere gramnegatieve micro-organismen) bij pluimvee en op vlees van kippen is aangetroffen en het risico dat deze resistente kiemen op de mens zouden kunnen overdragen. Het CPD geeft echter in overweging, dat in de jaren na het verschijnen van de adviezen van de Gezondheidsraad duidelijk is geworden, dat de verspreiding van ESBL bij mens en dier aandacht vraagt, maar dat de wetenschap en internationaal (EU) instellingen (o.a. EFSA rapportage 2012²) duidelijke vraagtekens zetten bij de directe relatie tussen het gebruik van antibiotica bij dieren en de zorgwekkende toename van resistentie bij de mens. Hier lijkt eerder sprake van een parallelle ontwikkeling waarbij nog niet alle achtergronden bekend zijn en niet van een direct causaal verband tussen het gebruik van antibiotica bij dieren. Dit wordt ook door vooraanstaande Nederlands wetenschappers (o.a. prof. dr. M.J.M. Bonten, UMCU) bevestigd, waarbij herhaald naar de verantwoording van de humane geneeskunde wordt verwezen.

Het CPD richt derhalve het verzoek aan het KNMvD-bestuur, het ingeslagen antibioticumbeleid, dat enkel op ESBL gericht was, te heroverwegen. Immers worden de belangrijke reductiedoelstellingen door de sector gehaald. Om een verder reductie mogelijk te maken, zonder dat het dierenwelzijn en de volksgezondheid in het geding komen, is het op dit moment essentieel om tot zeer wel overwogen richtlijnen voor het antibioticumgebruik in de toekomst te komen: formularia en richtlijnen die rekening houden met de diergeneeskundige noodzakelijkheid, de huidige wettelijke bepalingen (registratiebeschikkingen), de actuele kennisstand betreffende de risico's voor het ontstaan van resistentie bij mens en dier. Verschillende gremia en expertgroepen

---

¹ Gezondheidsrisico's rond veehouderij: Antibiotica in de veeteelt en resistente bacteriën bij mensen Gezondheidsraad 2012 publicatienr. 2012/27 ISBN 978-90-5549-393-7

² <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3590.htm>

werken op dit moment op internationaal niveau aan deze vraagstelling (EFSA, EMA, ECDC, Epruma en FVE) en hebben een oproep aan de wetenschap gedaan haar kennis en inzichten ter beschikking te stellen.

Het concrete verzoek van het CPD is de KNMvD-richtlijn "*Streptococcus suis* bij gespeende biggen" op dit moment niet vast te stellen en de nieuwe Werkgroep Veterinair Antibioticum Beleid (WVAB) in de gelegenheid te stellen, het concept opnieuw te beoordelen rekening houdend met bovengenoemde en volgende punten:

De richtlijn stelt terecht dat de problemen als gevolg van *Streptococcus suis* zeer divers van aard zijn, er geen uniforme remedie is tegen ziekte en sterfte en dat de klinische effectiviteit bij inzet van eerste keuze antimicrobiële middelen onvoldoende blijkt te zijn. Met het bovenstaande als uitgangspunt is heroverweging van de richtlijn noodzakelijk waarbij een aantal zaken prioriteit vragen:

- de flowchart belicht slechts een onderdeel van de richtlijn zoals in de titel wordt weergegeven. Deze verenging heeft mogelijk gevolg voor de aanpak van de problematiek op het bedrijf en schaadt in de weergegeven aanpak het dierenwelzijn;
- de richtlijn en de flowchart zet aan tot afwachten terwijl de praktijk leert dat de kans op herstel bij klinische symptomen het grootst is als onmiddellijk wordt ingegrepen. Nodeloos wachten vergroot het risico van ziekte van meer dieren en verkleint het welslagen van de therapie aanzienlijk;
- de richtlijn verwijst naar een (nog) niet gepubliceerde dan wel vastgestelde richtlijn "toepassen van antimicrobiële middelen";
- de richtlijn verwijst naar het "formularium varken" waarvan de revisie aan orde en noodzakelijk is. De formularia behoren immers tenminste iedere twee jaar te worden gereviseerd;
- er worden een aantal maatregelen opgesomd waarvan noodzaak en proportionaliteit niet of onvoldoende met bewijs is onderbouwd.

Op basis van het bovenstaande achten we het vaststellen van de richtlijn op dit moment prematuur, en vragen aan de KNMvD op een aanpassing van de tijdslijn. Hierbij zou aan de nieuwe WVAB het verzoek gericht moeten worden onder kennis van de recente internationale wetenschappelijke inzichten te overwegen of de uitgangspunten in deze richtlijn nog doeltreffend en te onderbouwen zijn en gehandhaafd kunnen worden.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om nogmaals aandacht te vragen voor de CPD-brief van 7 april 2014 in zake "antimicrobiële middelen bij het droogzetten van melkkoeien". We mochten daarop nog geen inhoudelijke reactie op schrift over ontvangen. Ook voor deze richtlijn en de eerder uitgebrachte richtlijnen voor gezelschapsdieren geldt dat het wenselijk is de risico's in een internationaal perspectief te plaatsen.

Namens CPD-bestuur
Met vriendelijke groet,

Drs. F. Dirven,
Voorzitter

CC Vakgroep Gezondheidszorg Varken: vgv@knmvd.nl
Werkgroep Veterinair Antibioticum Beleid: info@wvab.nl